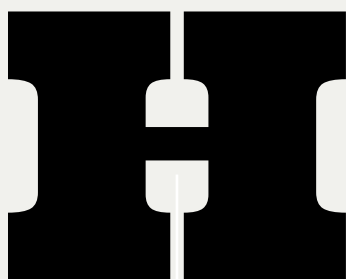

Michelangelo,
De schepping van Adam
(detail)

WIE IS DE MENS?

In onze maatschappij krijgt het lichaam alle aandacht – mode, fotoshoppen, plastische chirurgie ... Maar wie beter kijkt, ziet daarachter veel *onzekerheid*, en tegelijk een *onderwaardering* van ons lichaam: we passen dat tegenwoordig graag aan, aan wat we zelf denken dat goed is.

Hoe zit dat met ons mensen, met ons lichaam, ons denken, onze ziel, onze geest?

Wie zijn we eigenlijk?

In dit artikel trek ik enkele lijnen vanuit de schepping – meer hierover in mijn boek *Wie is de mens?*¹

In het begin

Net als de Heere Jezus (Mat.19:4) ga ik terug naar het begin. God schiep zowel de hemelen als de aarde. Wij hebben met zowel de hemelse (geestelijke) als de aardse (materiële) werkelijkheid te maken. C.S. Lewis schreef: “Het is niet goed om te proberen geestelijker te zijn dan God. God heeft

nooit bedoeld dat de mens een puur geestelijk wezen zou zijn. Hij houdt van materie. Hij heeft het uitgevonden.”

Op de zesde dag zet God de kroon op zijn scheppingswerk. In plaats van: “Laat de aarde voortbrengen ... en God maakte” (Gen. 1:24,25) zegt Hij nu: “Laten Wij mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis ... En God schiep de mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen” (Gen. 1: 26,27 HSV). De mens heeft een bijzondere binding met de eeuwige God. De hele Godheid is erbij betrokken (‘laten Wij’) en Hij wil dat wij op Hem lijken – uiteindelijk dat we worden als de Zoon, als Jezus Christus, want Hij is het beeld van God (Kol.1:15). Hier

¹ Kees Fieggen, *Wie is de mens? Een bijbels-biologische blik*, Uitg. Het Zoeklicht, Doorn en Kepler boeken, Driebergen, 2024.

komen we vandaan – en we moeten er ook naar toe. Let er op dat God de mens *mannelijk* en *vrouwelijk* heeft geschapen. Dat geeft zowel rijkdom als beperking aan (er zijn geen tussenvormen geschapen of bedoeld) en laat iets zien van Wie God zelf is. Hij is licht en liefde tegelijk, zowel krachtig als zorgzaam.

Uit het stof

In Genesis 2 krijgen we meer details over onze schepping. In 2:7 zie je dat God helemaal opnieuw begint met de mens: *de HEERE God vormt de mens uit het stof van de aardbodem*. Hij gebruikt geen dieren als uitgangsmateriaal, maar weeft de mens helemaal opnieuw. Paulus zegt in 1 Korintiërs 15:39 dat het *vlees van de mensen verschilt van dat van de dieren*. Biologisch zijn er natuurlijk veel overeenkomsten: wij maken gebruik van een vergelijkbare fysiologie, ook omdat wij voor ons voedsel afhankelijk zijn van planten en dieren. Er is een eenheid in Gods schepping, maar ook een wonderlijke diversiteit. De mens heeft hierin een bijzondere plaats als stadhouder en rentmeester.

In Genesis 2 lezen we over die wonderbare Godsnaam 'Ik ben die ik ben', de HEERE God. Hij is de betrouwbare God, die een verbond met de mens aangaat. Als Hij het lichaam van de mens geweven heeft uit het stof (met alle cellen, weefsels en organen en alle samenhang daartussen; vergelijk Psalm 139:14), blaast Hij de Adem in de neusgaten – en zo wordt Adam een levende ziel. Als Adam de ogen opslaat, ziet hij de HEERE God als het ware over zich heen gebogen – wat een bijzonder begin! De mens is zowel een

lichamelijk als een *geestelijk* wezen: we leven in twee werelden. God heeft ons een bijzonder lichaam gegeven, spe-

heerlijk en krachtig – alle zwakheid is verdwenen. Dat is ook ons vooruitzicht.

God heeft ons een bijzonder lichaam gegeven, speciaal toegerust om onze geest daarin te kunnen laten wonen

ciaal toegerust om onze geest daarin te kunnen laten wonen. In mijn boek vertel ik meer over hoe dat biologisch en filosofisch te duiden is – met 'blozen' (typisch menselijk!) als voorbeeld.

Vlees en beenderen

Adam ziet karakter en mogelijkheden van alle dieren die de HEERE bij hem brengt. Hij geeft ze passende namen. Sommige dieren leveren melk en wol, helpen bij het ploegen of worden rijdieren. Je kunt sommige dieren prima knuffelen, maar Adam ziet dat hij toch alleen is. De HEERE God bouwt dan uit Adams rib een compleet ander mens, een vrouw – en als Adam haar ziet, klinkt het eerste gedicht: *"been van mijn beenderen, vlees van mijn vlees"*. Zij is uit hem gemaakt, maar toch ook anders – zij vult hem aan, is een echte hulp 'tegenover' hem.

Opmerkelijk is de parallel met wat Jezus tegen zijn discipelen zegt na de opstanding: "Raak Mij aan en zie, want een geest heeft geen vlees en beenderen zoals u ziet dat Ik heb" (Luc. 24:39). Hij verschijnt met een opstandingslichaam en gebruikt bijna dezelfde woorden om aan te duiden dat Hij echt is, een echt lichaam heeft. Dit nieuwe lichaam is onvergankelijk,

Bij het verschil tussen mannen en vrouwen zijn zo'n 6500 genen betrokken (een derde van het totaal). Het kleine Y-chromosoom bij mannen zorgt ervoor dat dat verschil wordt gemaakt. Zowel bij mannen als bij vrouwen is een grote en prachtige diversiteit te vinden. Die rijkdom mogen we waarderen: God heeft niet alle mannen hetzelfde gemaakt en dat geldt voor vrouwen evenzeer. We moeten daarom oppassen dat we 'mannelijk' en 'vrouwelijk' niet definiëren naar onze eigen ideeën (die vaak ook tijdgebonden zijn). Maar: het verschil tussen man en vrouw blijft en dat moeten we niet wegpoetsen of camoufleren. Gods Woord geeft ons duidelijke aanwijzingen. Hij heeft geen tussenvormen geschapen – zijn scheppingsontwerp is prachtig en wijst heen naar Christus en de gemeente.

Wie ben ik?

Sinds de zondeval zijn we onzeker over onszelf – de een meer dan de ander. Adam en Eva verborgen zich voor God – ze keken plotseling anders naar hun lichaam en schaamden zich. Er werden barsten zichtbaar in het eerste huwelijk. Wij verstaan elkaar als mensen vaak niet goed – ook omdat we lang niet altijd goed luisteren. Als

iemand worstelt met zijn identiteit, is dat in wezen een oud probleem. We krijgen een ideaalbeeld voorgeschoteld via 'sociale' media. Het idee dat je kunt kiezen wie je bent, komt bovenop de keuzestress van honderden studierichtingen, acht meter chips in de supermarkt, enzovoorts. Meer en meer leven we in een onechte, een virtuele wereld. Het valt tegen wat je in de spiegel ziet en wat er in de echte wereld gebeurt. Wie worstelt met zijn of haar identiteit, verdient een luisterend oor – en bijbelse wijsheid.

Was het lichaam van Adam en Eva oorzaak van zonde? Nee, dat zag er niet ineens anders uit, hun *denken* was veranderd. Vlak voor de zondvloed lezen we: “En de HEERE zag dat de slechtheid van de mens op de aarde groot was, en dat al de *gedachtespinsels* van zijn hart elke dag alleen maar slecht waren” (Gen. 6:5). Jezus zegt dat dat wat uit het hart van de mens voortkomt, hem verontreinigt (Mat. 15:18). Paulus zegt in Efeziërs 2:1-3 dat we de wil deden “van het vlees en van de *gedachten*”, “overeenkomstig de leefwijze van deze wereld”. Achter de tijdgeest zit de satan: hij wil het prachtige beeld van Gods schepping kapotmaken.

Ons prachtige lichaam

Ons lichaam is vergankelijk – we zuchten “in de verwachting van (...) de verlossing van ons lichaam” (Rom. 8:23). Dat is iets anders dan verlossing *uit* ons lichaam – dat is Grieks denken (dat onze cultuur sterk heeft getekend). Griekse denkers beschouwden het lichaam als een kerker van de ziel. Zo spreekt de Bijbel niet: Paulus zegt dat *ook ons lichaam verlost wordt*, ver-

nieuwd wordt. In een oogwenk krijgen we een prachtig, nieuw lichaam. We zullen “het beeld van de Hemelse” dragen (1 Kor. 15:49) met een lichaam als dat van de Heere Jezus nu! Nu is ons lichaam nog een tent, straks een huis!

Ons lichaam is alle eer waard. De HEERE God woonde eerst in een tent (de tabernakel) en later in een (meer permanente) tempel – beide zijn even heilig! Bij de schepping blies de HEERE God zijn adem in Adams neusgaten, na de opstanding zoekt Jezus zijn discipelen op en: “... blies Hij in hen en zei tot hen: ontvangt de Heilige Geest” (Joh. 20:22). Ons lichaam (van wedergeboren mensen) is een tempel van de Heilige Geest. Dat lees je in

intact te houden. Leen je lichaam niet voor zondige praktijken, maar bied het aan God aan. Paulus daagt in de brief aan de Romeinen (na Gods plan van de verlossing te hebben ontvouwd) de lezers uit om hun *lichamen* te stellen tot een “levend offer, heilig en voor God welbehaaglijk” (Rom. 12:1,2). Met ons lichaam mogen we Hem dienen die ons geschapen en ook verlost heeft. We zijn niet meer van onszelf.

Ons *denken* moet wel worden omgevormd, helemaal anders zijn dan wat in de wereld² gangbaar is, een totale metamorfose³ ondergaan. Denk aan de gedaanteverwisseling bij een vlinder: een rups heeft een totaal ander voedingspatroon en een andere leefwereld dan een vlinder: van blad naar bloem,

Een christen moet anders leren denken dan om hem heen gebruikelijk is: zijn voedsel (wat hij leest, ziet en overdenkt) verandert drastisch

1 Korintiërs 6:12-20. Daar zegt Paulus ook dat je door te hoereren, zondigt *tegen* je lichaam. In Romeinen 1:24 spreekt hij over het *ontere*n van je lichaam. Door ons verkeerde (ontspoorde) denken kunnen we allerlei verkeerde dingen met ons lichaam gaan doen. In het Oude Testament klinkt bijvoorbeeld ook het verbod om in je lichaam te snijden.

Je lichaam als een levend offer

Bewijs eer aan je lichaam door het

van kruipen en knagen naar vliegen, nectar zuigen en voorplanten. Een christen moet anders leren denken dan om hem heen gebruikelijk is: zijn voedsel (wat hij leest, ziet en overdenkt) verandert drastisch. Een christen wordt vernieuwd in de geest van zijn denken, zijn verstand is geopend, hij kan wandelen in het licht van Gods Woord.

² 'Wereld' in Romeinen 12:2 kun je ook vertalen met 'eeuw', oftewel: de tijdgeest.

³ In het Griekse woord voor 'veranderd' herkennen we het woord metamorfose.

Hij werd mens

Een prachtig geheimenis is dat, dat Hij mens werd. Hij heeft een menselijk lichaam aangenomen, is echt mens geworden, vanaf de bevruchte eicel. Hij heeft “vlees en bloed aangenomen”, is “aan Zijn broeders gelijk geworden” (Heb. 2:14,17). Hij kwam ons leven delen – met uitzondering van de zonde (Heb. 4:15). Wij zijn “geheiligd door het offer van het *lichaam* van Jezus Christus” (Heb.10:10). De menswording van onze Heer en Heiland is wezenlijk – “in Hem woont heel de volheid van de Godheid lichamelijk” (Kol. 2:9). En na de opstanding is Hij nog steeds mens. Er is een mens in de hemel – onze Hogepriester, die weet wat het is om moe te worden, pijn te lijden, verzoeken te ondergaan. Hij wil en kan elke dag van ons leven ons helpen in al onze moeilijkheden.

we aarde – met de belofte dat God zelf te midden van de mensen op die nieuwe aarde zal wonen. Hij zegt: “Zie, Ik maak alle dingen nieuw” (Op. 21:5). We zetten onze kaarten niet op het hier en nu en proberen niet in de eerste plaats de mensen om ons heen te behagen. We hoeven geen *likes* te verzamelen, want we zijn geliefde kinderen van onze hemelse Vader.

dit nu al deels te beleven en uit te zien naar het moment dat ons lichaam in een oogwenk veranderd zal worden en wij het beeld van de Hemelse zullen dragen. ■

Ir. K. Fieggen is oud-docent biologie in het middelbaar onderwijs. Zie keesfieggen.nl.

Conclusie

God heeft ons een heel bijzondere plek in zijn schepping gegeven. Door de zondeval is ons lichaam vergankelijk geworden en ons denken aangetast en verduisterd. Als ons denken wordt verlicht en rechtgezet, kunnen we ons lichaam accepteren – met al z’n moeite en beperkingen. We zien uit naar een nieuwe schepping en spiegelen ons

**Er is een mens in de hemel - onze
Hogepriester, die weet wat het is
om moe te worden, pijn te lijden,
verzoeken te ondergaan**

In Hem vindt een christen zijn ware identiteit – dan is het niet meer zo belangrijk wie of wat je in deze wereld bent. Dan hoeft je je lichaam niet meer aan te passen aan wat anderen over jou denken of hoe je over jezelf denkt. Je weet immers dat er Iemand is die je door en door kent en echte liefde heeft bewezen door voor je te sterven. Deze mens heeft de toekomst: Hij zal Koning zijn, rechtvaardig regeren, de schepping tot zijn doel brengen. Er komt een nieuwe hemel *en een nieu-*

aan onze Heiland Jezus Christus. We willen worden als Hij, meer en meer op Hem lijken, de vrucht van de Geest vertonen. We vinden onze identiteit niet in hoe mensen over ons denken, maar in Hem. Calvijn zegt dat “de mens nooit tot een zuivere kennis van zichzelf geraakt, tenzij hij eerst Gods aangezicht aanschouwd heeft en van diens aanblik afdaalt tot het beschouwen van zichzelf”. Door naar Hem te kijken worden we veranderd naar zijn beeld (2 Kor. 3:18). Prachtig om